

Læsetekster for gymnasium, hf mv.

Elisabeth Arnbak og Carsten Elbro
Center for Læseforskning
Københavns Universitet

Opgaver

Dato: _____

Navn: _____

Klasse: _____ skole: _____

**Læsetekster for gymnasium, hf mv.
Opgaver**

Forfattere Elisabeth Arnbak og Carsten Elbro,
Center for Læseforskning Københavns Universitet

1. oplag, september 2000

ISBN 87-603-1773-6
ISBN (WWW) 87-603-1775-2

Udgivet af Undervisningsministeriet, Uddannelsesstyrelsen,
Området for de gymnasiale uddannelser

Repro og tryk: Malchow A/S, Ringsted

Printed in Denmark 2000

Opgaver til “Hr. Ved-alt”

1. Hvorfor var det svært at få en kahyt for sig selv?

- Det var moderne at tage på krydstogt.
- Det var midt i ferieperioden
- Mange mennesker flyttede til USA
- Krigen var lige forbi.

2. Hvor arbejder hr. Ramsay?

- I New York.
- I Kobe.
- I Alexandria.
- I London.

3. Hvad hedder hr. Ramsay til fornavn?

- Edward.
- Elmer.
- Edgar.
- Elbert.

4. Hvad er den egentlige grund til, at fortælleren ikke bryder sig om hr. Kelada?

- Kelada bestemmer for meget om bord.
- Kelada har dårlig smag.
- Kelada kommer fra et sydligt land
- Kelada tager ikke hensyn til andre.

5. Hvorfor kalder de andre passagerer hr. Kelada for “hr. Ved-alt”?

- De synes, at han er påståelig og selvhævdende.
- De synes, at han er uvidende, og mener øgenavnet ironisk.
- De er imponerede over, at han ved så meget.
- De er irriterede over, at han påstår at vide alt om perler.

6. Hvilken karakteristik passer i virkeligheden bedst på hr. Kelada?

- Han er selvoptaget, ukultiveret og hensynsløs.
- Han er hensynsfuld og kærlig, men langsom i opfattelsen.
- Han er pengebegærlig, upålidelig og forretningsmand.
- Han er gavmild, imødekommende og initiativrig.

7. Hvorfor synes fortælleren godt om fru Ramsay?

- Hun er ret tiltrækkende.
- Hun er underholdende og charmerende.
- Hun gør ikke meget væsen af sig.
- Der er ikke mange andre kvinder ombord.

8. Hvorfor vil hr. Ramsey egentlig vædde om perlernes ægthed?

- Han vil sætte hr. Kelada på plads.
- Han vil tjene lette penge.
- Han vil vise, at også han ved noget.
- Han vil støtte sin kone.

9. Hvorfor rødmer hr. Kelada (første gang), da hr. Ramsay siger, at fru Ramsay har købt perlekæden for 18 dollars?

- Fordi han bliver usikker på, om han har ret.
- Fordi han skal sige fru Ramsay imod.
- Fordi han selv har købt den til fru Ramsay.
- Fordi han bliver sagt imod indenfor sit fag.

10. Hvem åbner perlekæden, så fru Ramsay kan få den af?

- Hr. Ramsay.
- Fru Ramsay.
- Fortælleren.
- Hr. Kelada.

11. Hvorfor rødmer hr. Kelada (anden gang), da han har set nærmere på perlekæden?

- Fordi perlerne er kunstige og han dermed har tabt væddemålet.
- Fordi perlerne er kunstige og han dermed bliver til grin.
- Fordi han var ved at afsløre fru Ramsays hemmelighed.
- Fordi det er ved at blive afsløret, at han har en affære med fru Ramsay.

12. Var perlerne ægte?

- Nej, de var en god efterligning til kun 18 dollars.
- Det er ikke helt sikkert; det spiller ingen rolle for historien.
- Ja, men de var såkaldte kulturperler fra Japan.
- Ja, de var op til 30.000 dollars værd i butikkerne.

13. Hvem tror du giver de 100 dollars til hr. Kelada?

- Et ukendt bud.
- Hr. Ramsay.
- Fru Ramsay.
- Skibets læge.

14. Hvorfor rødmer hr. Kelada (tredje gang), da han får pengene?

- Fordi hans løgn om perlerne bliver afsløret overfor fortælleren.
- Fordi han bliver mindet om, at han er blevet til grin på hele skibet.
- Fordi han er flov over, at han tabte væddemålet.
- Fordi fortælleren opdager, at han har haft en affære med fru Ramsay.

15. Hvem har *mindst* fornemmelse for andres følelser?

- Fortælleren.
- Hr. Ramsay.
- Fru Ramsay.
- Hr. Kelada.

Opgaver til “Det blomstrende Slagsmaal”

1. Digtets rimskema er

- a a b b c c d d
- a b b a c c d d
- a b b a c d d c
- a b a b c d c d

2. Hvor foregår handlingen i virkeligheden (realplan)?

- På en øde ø.
- På et skib.
- På Olympen.
- På et værtshus.

3. Valmuen i vers 4 er et billede på

- at den anden spiller får en blodtud.
- det varme lokale i værtshuset i modsætning til kulden udenfor.
- rødvinen der bliver spildt på billardbordet.
- at spilleren bliver ildrød af raseri.

4. Digteren kalder spillerne for guder, fordi

- drukkenskaben er guddommelig.
- de er fulde og oplever sig selv som almægtige.
- de er blændende dygtige billardspillere.
- han synes, at billard er et spil for guder.

5. Digterens beskrivelse af begivenhederne i værtshuset er

- nøgtern og iagttagende.
- afstandtagende og fordømmende.
- æstetisk iagttagende.
- sympatisk og indfølelse.

6. “Herskeren” i vers 7 er en metaforisk betegnelse for

- kunstnerens blodrus og drukkenskab.
- kunstnerens følelse af overlegenhed.
- kunstnerens fantasi.
- kunstnerens skønhedssans.

Vent

Gå ikke videre, før du får besked

Opgaver til biologiteksten om blod og blodkredsløb

1. Hvad har hjertet med forsyningen af ilt til kroppens celler at gøre?

- Det pumper hormoner ud til kroppens celler.
- Det pumper iltet rundt i venerne.
- Det pumper iltet blod rundt i kroppen.
- Ikke noget, man trækker luft med lungerne.

2. Hvordan bestemmer man, at hjertet skal slå hurtigere?

- På samme måde, som man trækker vejret noget hurtigere.
- På samme måde, som man løber hurtigere.
- På samme måde, som man tænker hårdere over en opgave.
- Det kan man ikke.

3. Figur 10.6 viser blodets kredsløb. De lyse årer, der bl.a. går ud i arme og ben, transporterer blod, som indeholder

- ilt og næringsstoffer.
- ilt, men kun få næringsstoffer.
- kun lidt ilt, men mange næringsstoffer.
- kun lidt ilt og kun få næringsstoffer.

4. Hvad er hvilepulsen?

- Antal sekunder mellem hvert hjerteslag under hvile.
- Antal hormoner, der styrer hjertets arbejde.
- Antal hjertesammentrækninger i minuttet under hvile.
- Antal arterier, der leder fra hjertet til musklerne osv.

5. Den store legemsarterie hedder også

- kransarterien.
- arteriepumpen.
- aorta.
- angina.

6. Hvad er en blodprop i hjertet?

- En prop af blod, som sætter sig fast inde i hjertet.
- En tillukning af en gren af hjerterarterien aorta.
- En krampe i selve hjertemusklen
- En prop i en del af hjertets blodforsyning.

7. Hvordan kommer blodet fra hjertet ud i kapillærene?

- Igennem kapillærvæggen.
- Igennem venerne.
- Igennem flere forskellige organer.
- Igennem arterierne.

8. Hvad bliver der af ilten, der diffunderer ud af kapillærene?

- Den udskilles ved respiration gennem lungerne.
- Den optages i cellerne.
- Den udskilles ved respiration igennem huden.
- Den optages i blodet.

9. Venepumpens funktion er

- at få blodet sendt helt ud i kapillærene.
- at pumpe blodet tilbage til hjertet.
- at få iltet blodet i venerne.
- at pumpe iltet blod til musklerne.

10. Figur 10.6 viser blodets kredsløb. På figuren er indsat tallene 1, 2, 3 og 4. Den rigtige forklaring på nummer 2 er:

- 2. Venstre hjertekammer.
- 2. Højre forkammer.
- 2. Venstre forkammer.
- 2. Højre hjertekammer.

11. Det diastoliske tryk er betegnelsen for

- blodtrykket, når hjerteudvidelsen er mindst.
- blodtrykket midt mellem to hjerteslag, når man er i hvile.
- blodtrykket, når det er mindst.
- blodtrykket under meget let arbejde.

12. Hvis man får fjernet milten, hvilken betydning kan det have?

- Der bliver færre steder, som danner hvide blodlegemer.
- Der bliver færre steder, som danner røde blodlegemer.
- Der bliver færre steder, som danner blodplader.
- Der bliver mindre blodplasma og dårligere iltoptagelse.

13. Se på figur 10.6 igen. Næringsstofferne skal fra tarmen ud til cellerne i kroppen. På vejen passerer næringsstofferne disse organer i denne rækkefølge:

- ingen, næringsstofferne går direkte til cellerne.
- lever, nyre og hjerte.
- lever, hjerte og lunger.
- lever, hjerte, lunger og hjerte en gang til.

14. Hvorfor mon blodtrykket er lavere i venerne end i arterierne?

- Fordi der sker et tryktab i kapillærene.
- Fordi venevæggene er tyndere end arterievæggene.
- Fordi veneklapperne bremser blodet og skaber det lave blodtryk.
- Fordi blodet skal bevæge sig mod tyngdekraften.

Vent

Gå ikke videre, før du får besked

Find det rigtigt stavede ord

I hver linje er der kun ét rigtigt stavet ord. Sæt ring om det. Sådan:

tellefon	tællefon	telefon	teldefon
----------	----------	---------	----------

brød	bröt	brot	brad
strats	starks	straks	strask
spøj	spøg	spoj	spog
leverpostej	leverposteg	leverpostaj	leverpostag
kvej	kveg	kvaj	kvag
flæskestej	flæskesteg	flæskestaj	flæskestag
blitzlys	blizlys	blietzlys	blitzlys
lærne	lærene	lærerne	læererne
mensker	menesker	mennesker	mænesker
karakter	karekter	kararkter	karrakter
kulepen	kuglepen	kulepend	kuglepend
kærste	kærste	kæreste	kærerste
henvendelse	hænvendelse	henvændelse	hænvændelse
te	té	the	thé
skærebræt	skærebrædt	skærrebrædt	skærerbrædt
annalsere	annelysere	analysere	anelysere
diagram	diregram	diegram	diagram
komedie	kommedie	komedje	kommedje
genre	changre	schenre	gengre
sjæfer	sjæffer	schæfer	schæffer
minuter	minutter	minnuter	minnutter
adrese	adresse	addrese	adresse
resume	ressume	ressummé	ressumé
afganer	afgahner	ahganer	afghaner
paralele	parallele	parallele	parallele
karusel	karussel	karrusel	karrussel
kasete	kasette	kassete	kassette
biliard	biljard	billiard	billard
sjækkene	cheksene	checkene	chekkene
hirakisk	hierakisk	hierarkisk	hirarkisk